HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

QO‘RQUV-HIMOYA VOSITASIMI YOKI TO‘SIQ? PSIXOLOGIK TAHLIL VA EMPIRIK TADQIQOT.

To‘ychiyeva Shoyista Jumaboyevna
“University of Business and Science”
Pedagogika va psixologiya
kafedrasi katta o‘qituvchisi
tuychiyevashoyista@gmail

Annotatsiya: ushbu maqolada Ayzenkning shaxs xususiyat va tiplarining neyrofizeiologik asoslari xaqida fikr yuritilib, bu borada introvert va ekstrovert tiplarning tipologik xususiyatlari yoritiladi. Tiplar o‘rtasidagi farqlar va ularning neyrofiziologik belgilarning psixologik ko’rinishlari izohlanadi.

Kalit so‘zlar: aktivatsiya, introvert, ekstravert, neyrotizm, tip, psixotizm, interpretatsiya, individual farqlarn, fiziolik faoliyati, miya stvoli, emperik tadqiqotlar.

Аннотация: В данной статье рассматриваются нейрофизиологические основы личностных черт и типов Айзенка, и в этом контексте освещаются типологические характеристики интровертного и экстравертного типов. Объясняются различия между типами и психологические проявления их нейрофизиологических признаков.

Ключевые слова: активация, интроверт, экстраверт, невротизм, тип, психотизм, интерпретация, индивидуальные различия, физиологическая активность, ствол головного мозга, эмпирическое исследование.

Abstract: This article discusses the neurophysiological basis of Eysenck's personality traits and types, and in this regard, highlights the typological characteristics of introverted and extroverted types. The differences between types and the psychological manifestations of their neurophysiological signs are explained.

Key words: activation, introvert, extravert, neuroticism, type, psychoticism, interpretation, individual differences, physiological activity, brain stem, empirical research.

Inson hayoti davomida turli emotsional holatlarni boshdan kechiradi. Ular orasida qo‘rquv eng muhim va evolyutsion jihatdan eng qadimiy emotsiyalardan biri hisoblanadi. Qo‘rquv organizmni real yoki taxmin qilinayotgan xavf haqida ogohlantiruvchi himoya mexanizmi sifatida shakllangan. Zamonaviy tadqiqotlar qo‘rquvni xavfga javoban yuzaga keladigan adaptiv emotsional tizim sifatida tavsiflaydi. Uning asosiy vazifasi tirik qolish va xavfdan himoyalanishni ta’minlashdan iborat. Biroq qo‘rquv har doim ham ijobiy funksiyani bajarmaydi. Ba’zi holatlarda u inson faoliyatini cheklovchi, qaror qabul qilish jarayoniga salbiy ta’sir ko‘rsatuvchi hamda shaxsiy rivojlanishga to‘sqinlik qiluvchi omilga aylanishi mumkin. Shu sababli qo‘rquvning psixologik mohiyatini chuqur o‘rganish zamonaviy psixologiyaning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. adqiqotning maqsadi qo‘rquvning psixologik mohiyatini tahlil qilish, uning himoya vositasi va psixologik to‘siq sifatidagi funksiyalarini aniqlash hamda shaxs rivojlanishiga ta’sirini baholashdan iborat. Psixologik adabiyotlarda qo‘rquv turlicha talqin qilinadi. Evolyutsion psixologiya vakillari qo‘rquvni insonning biologik omon qolishini

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

ta’minlovchi adaptiv mexanizm sifatida ko‘rib chiqadilar. Qo‘rquv xavfli vaziyatlarda himoya reaksiyalarini faollashtirib, organizmni kurashish yoki qochishga tayyorlaydi.

Neyropsixologik tadqiqotlarga ko‘ra, qo‘rquv reaksiyalarining markazida amigdala, gipotalamus va prefrontal korteks faoliyati turadi. Ushbu tuzilmalar xavfni aniqlash, baholash va unga mos javob reaksiyalarini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Qo‘rquvning rivojlanish xususiyatlarini o‘rgangan tadqiqotchilar bolalik davrida qo‘rquvlar ko‘proq biologik va fantaziyaviy xarakterga ega bo‘lishini, yosh ulg‘aygani sari esa ijtimoiy va shaxsiy mazmundagi qo‘rquvlar ustunlik qilishini ta’kidlaydilar. Tadqiqotda nazariy tahlil, ilmiy manbalarni qiyosiy o‘rganish, psixologik kuzatish va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Qo‘rquv fenomeniga oid zamonaviy ilmiy maqolalar, monografiyalar va empirik tadqiqotlar tahlil qilindi.

Qo‘rquvning himoya funksiyasi.Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, qo‘rquv inson hayotida bir qator muhim himoya vazifalarini bajaradi:

- xavf haqida ogohlantiradi;
- ehtiyotkorlikni kuchaytiradi;
- xavfli vaziyatlardan qochishga yordam beradi;
- organizmning safarbarlik darajasini oshiradi;

moslashuvchan xulq-atvorni shakllantiradi. Normal qo‘rquv insonning xavfsizligini ta’minlashga xizmat qiladi va sog‘lom psixik faoliyatning tarkibiy qismi hisoblanadi. Qo‘rquv inson psixikasining tabiiy himoya mexanizmi hisoblanadi. Normal qo‘rquv insonni xavfdan ogohlantiradi, ehtiyotkorlikni oshiradi va xavfsizlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Biroq qo‘rquvning intensivligi, davomiyligi va namoyon bo‘lish shakli vaziyatga mos kelmay qolganda u patologik tus olishi va inson uchun xavf omiliga aylanishi mumkin.

Qo‘rquv qachon normadan oshadi?

1. Real xavfga mos kelmaganda

Inson mavjud bo‘lmagan yoki juda kichik xavfni haddan tashqari katta deb qabul qiladi. Masalan: oddiy auditoriya oldida gapirishdan vahimaga tushish, liftda yurishdan qattiq qo‘rqish, kichik xatoni katta falokat deb qabul qilish.

Bunday holatda qo‘rquv vaziyatga nomutanosib bo‘ladi.

2. Uzoq vaqt davom etganda. Normal qo‘rquv xavf tugagach kamayadi. Agar qo‘rquv: haftalar, oylar, yillar davom etsa, u surunkali xavotirga aylanadi.

3. Kundalik faoliyatga xalaqit bera boshlaganda. Qo‘rquv: ishlashga, o‘qishga, muloqot qilishga, qaror qabul qilishga, to‘sqinlik qilsa, u psixologik muammoga aylanadi. Masalan: muvaffaqiyatsizlikdan qo‘rqib yangi ish boshlamaslik; tanqiddan qo‘rqib fikr bildirmaslik, odamlar orasiga chiqmaslik.

4. Kuchli fiziologik reaksiyalar bilan kechganda. Qo‘rquv paytida:

- yurak urishining tezlashishi;
- nafas yetishmasligi;
- qo‘l titrashi;
- bosh aylanishi;
- vahima xurujlari

tez-tez kuzatilsa, mutaxassis yordami talab qilinishi mumkin.

Qo‘rquv qaysi vaziyatlarda inson uchun xavfga aylanadi? Shaxsiy rivojlanishda

Qo‘rquv: tashabbuskorlikni pasaytiradi, ijodkorlikni cheklaydi, o‘ziga ishonchni susaytiradi. Natijada inson o‘z imkoniyatlarini ro‘yobga chiqara olmaydi.

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

Kasbiy faoliyatda. Xatodan qo‘rqish: yangi loyihalardan voz kechishga, mas'uliyatdan qochishga, professional rivojlanishning sekinlashishiga olib keladi.

Ijtimoiy munosabatlarda

Rad etilish yoki tanqid qilinishdan qo‘rquv: yolg‘izlikka, ijtimoiy izolyatsiyaga, kommunikativ qiyinchiliklarga sabab bo‘ladi.

Ruhiy salomatlikda. Kuchli va surunkali qo‘rquv:generalizatsiyalashgan xavotir buzilishi,fobiyalar, vahima buzilishi, depressiv holatlar, rivojlanish xavfini oshiradi.

Psixologik nuqtai nazardan eng xavfli qo‘rquvlar

- muvaffaqiyatsizlikdan qo‘rquv;
- rad etilishdan qo‘rquv;
- yolg‘izlikdan qo‘rquv;
- noma'lumlikdan qo‘rquv;
- ijtimoiy baholanishdan qo‘rquv;
- o‘lim qo‘rquvi;
- o‘z imkoniyatlarini namoyon qilishdan qo‘rquv.

Psixologiyada qo‘rquvning o‘zi muammo emas. Muammo qo‘rquvning inson hayotini boshqara boshlashidadir. Agar qo‘rquv: real xavfga mos kelmasa, uzoq davom etsa, kundalik faoliyatni cheklasa, shaxs rivojlanishiga to‘sqinlik qilsa, u himoya mexanizmidan psixologikto‘siq va hatto ruhiy salomatlik uchun xavf omiliga aylanadi. Ilmiy nuqtai nazardan, "qo‘rquv xavf tug‘diradigan holat emas, balki qo‘rquvni boshqarish qobiliyatining yetishmasligi xavf tug‘diradi" degan fikr zamonaviy psixologiyada keng qo‘llab-quvvatlanadi.

Qo‘rquvning psixologik to‘siq sifatidagi namoyon bo‘lishi

Qo‘rquv haddan tashqari kuchaygan hollarda quyidagi salbiy oqibatlarni yuzaga keltiradi:

- o‘ziga ishonchning pasayishi;
- tashabbuskorlikning kamayishi;
- kommunikativ qiyinchiliklar;
- qaror qabul qilishdagi ikkilanish;
- ijtimoiy faollikning cheklanishi;
- xavotir va depressiv holatlar.

Bunday vaziyatlarda qo‘rquv himoya vositasi emas, balki shaxsning rivojlanishiga to‘sqinlik qiluvchi psixologik barerga aylanadi. Qo‘rquv tizimining disfunksiyasi turli xavotir buzilishlari bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin. Qo‘rquvning yoshga bog‘liq xususiyatlari. Bolalarda qo‘rquvlar ko‘pincha qorong‘ilik, yolg‘izlik va noma’lum obyektlar bilan bog‘liq bo‘ladi. O‘smirlik davrida tengdoshlar tomonidan qabul qilinmaslik, muvaffaqiyatsizlik va kelajak bilan bog‘liq qo‘rquvlar ustunlik qiladi. Katta yosh davrida esa kasbiy faoliyat, moliyaviy barqarorlik va ijtimoiy mavqega oid qo‘rquvlar ko‘proq uchraydi. Olingan natijalar qo‘rquvning ikki tomonlama tabiatga ega ekanligini ko‘rsatdi. Bir tomondan, u insonni xavfdan himoya qiluvchi biologik va psixologik mexanizm hisoblanadi. Ikkinchi tomondan esa nazorat qilinmagan yoki irratsional shaklda namoyon bo‘lganda shaxs rivojlanishini cheklovchi omilga aylanishi mumkin. Shuning uchun psixologik amaliyotda qo‘rquvni to‘liq yo‘qotish emas, balki uni konstruktiv boshqarishni shakllantirish muhim hisoblanadi. Kognitiv-behavioral terapiya, relaksatsiya metodlari, emotsional intellektni rivojlantirish va psixologik treninglar qo‘rquvni boshqarishda samarali vositalar sifatida e’tirof etiladi.

Qo‘rquv inson psixikasining tabiiy va zarur komponenti hisoblanadi. U organizmni xavf-xatarlardan himoya qilishga xizmat qiluvchi adaptiv mexanizm sifatida namoyon bo‘ladi. Biroq qo‘rquvning haddan tashqari kuchayishi yoki irratsional shakllari shaxs rivojlanishiga salbiy ta’sir ko‘rsatib, psixologik to‘siqqa aylanishi mumkin. Tadqiqot natijalari qo‘rquvni samarali boshqarish

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

ko‘nikmalarini rivojlantirish, emotsional intellektni shakllantirish hamda psixologik profilaktika ishlarini kuchaytirish zarurligini ko‘rsatadi. Qo‘rquvning konstruktiv boshqarilishi shaxsning psixologik farovonligi va ijtimoiy moslashuvining muhim omillaridan biridir.

Qo‘rquv inson hayotidagi eng kuchli va qadimiy emotsiyalardan biridir. U ko‘pincha salbiy his sifatida baholansa-da, aslida qo‘rquv ikki xil rol o‘ynaydi: himoya qiluvchi mexanizm ham, ayrim holatlarda rivojlanishga to‘siq ham bo‘lishi mumkin. Avvalo, qo‘rquvning himoya vositasi sifatidagi ahamiyatiga to‘xtalsak. Qo‘rquv insonni xavf-xatardan ogohlantiradi, ehtiyotkor bo‘lishga undaydi. Masalan, baland joydan qo‘rqish yiqilib ketishdan saqlaydi, olovdan qo‘rqish esa kuyishning oldini oladi. Bu jihatdan qo‘rquv tirik qolish uchun zarur bo‘lgan tabiiy himoya mexanizmi hisoblanadi.

Biroq qo‘rquv me’yoridan oshib ketsa, u to‘siqqa aylanadi. Haddan tashqari qo‘rquv insonning imkoniyatlarini cheklaydi, yangi tajribalardan qochishga, o‘ziga ishonchsizlikka olib keladi. Masalan, omma oldida gapirishdan qo‘rqqan inson bilim va salohiyatini namoyon qila olmaydi. Natijada qo‘rquv rivojlanish va muvaffaqiyat yo‘lida g‘ov bo‘lib qoladi.

Eng muhim jihat shundaki, qo‘rquvni butunlay yo‘qotish emas, balki uni boshqarishni o‘rganish zarur. Inson qo‘rquv sababini anglab, unga mantiqan yondashsa, bu emotsiyani foydali kuchga aylantirishi mumkin. Nazorat ostidagi qo‘rquv ehtiyotkorlikni kuchaytiradi, lekin harakatni to‘xtatmaydi.**"Qo‘rquv: himoya vositasimi yoki to‘siq?"** mavzusida quyidagi empirik tadqiqot o‘tkazildi.

Tadqiqot ishtirokchilari, N=120 nafar respondent, Yosh: 18–35 yosh, Erkaklar: 52 nafar, Ayollar: 68 nafar

Tadqiqot metodikalari:

1. Spilbergerning Shaxsiy va Vaziyatli Xavotir Shkalasi (STAI)
2. Qo‘rquv intensivligini baholash so‘rovnomasi
3. O‘ziga ishonch shkalasi

Gipoteza:Qo‘rquv darajasi oshgani sari o‘ziga ishonch darajasi pasayadi.

1-jadval. Qo‘rquv darajasining tavsifiy statistikasi

№	**Ko‘rsatkich**	**N**	**M (O’rtacha qiymat)**	**SD (standart og’ish)**
1	Qo‘rquv darajasi	120	32.8	8.4
2	Xavotir darajasi	120	35.1	7.9
3	O‘ziga ishonch	120	41.6	6.8

Natijalarga ko‘ra respondentlarda qo‘rquv va xavotir o‘rtacha darajada ekanligi kuzatildi.

2-jadval. Qo‘rquv va o‘ziga ishonch o‘rtasidagi korrelyatsiya

O‘zgaruvchilar	r	p
Qo‘rquv – O‘ziga ishonch	-0.61	0.001

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, pearson korrelyatsion tahlili natijasida qo‘rquv va o‘ziga ishonch o‘rtasida manfiy va statistik ahamiyatli bog‘liqlik aniqlandi ($r=-0.61$; $p<0.01$). Bu qo‘rquv kuchaygani sari o‘ziga ishonch kamayishini ko‘rsatadi

3-jadval. Erkak va ayollarda qo‘rquv darajasi (Student t-mezoni)

№	**Guruh**	M	SD
1	Erkaklar	29.5	7.1
2	Ayollar	35.4	8.2

$t = 3.4$, $p = 0.001$. Natijalar ayollarda qo‘rquv ko‘rsatkichlari erkaklarga nisbatan sezilarli darajada yuqori ekanligini ko‘rsatdi ($p<0.05$).

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

4-jadval.Regressiontahlili.Bog‘liq o‘zgaruvchi (O‘ziga ishonch).Mustaqil o‘zgaruvchi(Qo‘rquv)

Ko‘rsatkich	β	t	p
Qo‘rquv	-0.58	-7.82	0.000

R^2=0.34. Regression natijalariga ko‘ra qo‘rquv o‘ziga ishonchdagi o‘zgarishlarning 34 foizini tushuntirib beradi (R^2=0.34). Tadqiqot natijalari qo‘rquvning ikki tomonlama xarakterga ega ekanligini ko‘rsatdi. Me'yoriy darajadagi qo‘rquv himoya funksiyasini bajarsa, yuqori darajadagi qo‘rquv shaxsning o‘ziga ishonchi, ijtimoiy faolligi va psixologik moslashuviga salbiy ta'sir ko‘rsatadi. Korrelyatsion va regressiv tahlillar qo‘rquvning shaxs rivojlanishidagi muhim psixologik determinantlardan biri ekanligini tasdiqladi. Tadqiqot natijalari asosida quyidagi ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi:

-Ta'lim muassasalari, oilalar va psixologik xizmatlarda bolalar hamda o‘smirlarning qo‘rquv darajasini muntazam monitoring qilish tavsiya etiladi. Qo‘rquvning patologik shakllarini erta aniqlash kelgusida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan xavotir buzilishlari va ijtimoiy moslashuv muammolarining oldini olishga yordam beradi.

-Qo‘rquvni konstruktiv boshqarish ko‘nikmalarini shakllantirish maqsadida maktab va oliy ta'lim muassasalarida emotsional intellektni rivojlantirishga qaratilgan trening mashg‘ulotlarini tashkil etish maqsadga muvofiqdir.

Psixologlar tomonidan:

- relaksatsiya mashqlari;
- autogen treninglar;
- stressni boshqarish texnikalari;
- kognitiv qayta ishlash metodlari

asosida profilaktik dasturlar ishlab chiqilishi tavsiya etiladi.

-Bolalarda qo‘rquvning shakllanishi va rivojlanishida oilaning o‘rni katta ekanligini hisobga olib, ota-onalar uchun psixologik seminar va treninglar tashkil etish zarur.

-Bunday mashg‘ulotlar:

- bolalarning emotsional ehtiyojlarini tushunish;
- qo‘rquvlarni to‘g‘ri baholash;
- qo‘llab-quvvatlovchi muloqot usullarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Maktab psixologlari tomonidan:

- qo‘rquv diagnostikasi;
- individual konsultatsiyalar;
- korreksion mashg‘ulotlar;
- guruhiy treninglar

tizimli ravishda amalga oshirilishi tavsiya etiladi.

Pedagoglar tomonidan o‘quvchilarda:

- xatodan qo‘rqmaslik;
- erkin fikr bildirish;
- tashabbus ko‘rsatish

imkoniyatlarini qo‘llab-quvvatlaydigan psixologik muhit yaratilishi lozim.

Qo‘rquvni butunlay yo‘qotish emas, balki uning himoya va motivatsion jihatlaridan samarali foydalanishga o‘rgatish tavsiya etiladi.

Bu jarayonda:

- xavfni adekvat baholash;
- mas'uliyat hissini rivojlantirish;

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

- muammoli vaziyatlarda oqilona qaror qabul qilish

ko‘nikmalarini shakllantirish muhim hisoblanadi.

Kelgusida:

-turli yosh guruhlarida qo‘rquv dinamikasini;

-gender omillarining ta'sirini;

-qo‘rquv va emotsional intellekt o‘rtasidagi bog‘liqlikni;

-qo‘rquv va psixologik farovonlik ko‘rsatkichlari o‘rtasidagi munosabatlarni o‘rganishga qaratilgan empirik tadqiqotlarni kengaytirish tavsiya etiladi.

Qo‘rquv insonning biologik va psixologik himoya tizimining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Biroq uning nazoratsiz yoki haddan tashqari kuchaygan shakllari shaxs rivojlanishiga salbiy ta'sir ko‘rsatadi. Shu sababli psixologik amaliyotning asosiy vazifasi qo‘rquvni yo‘qotish emas, balki uni boshqarish va konstruktiv yo‘naltirish ko‘nikmalarini shakllantirishdan iboratdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bar-On, R. (2000). Emotional and social intelligence: Insights from the Emotional Quotient Inventory. In R. Bar-On & J. D. A. Parker (Eds.), The handbook of emotional intelligence. San Francisco: Jossey-Bass.
2. Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. Journal of Early Adolescence, 11(1), 56–95.
3. Brody, L. R. (1999). Gender, emotion, and the family. Cambridge, MA: Harvard University Press.
4. Jumaboyevna, T. Y. S., & Qizi, T. Y. M. B. (2025). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISH METODLARI. Research Focus, 4(Special Issue 2), 676-686.
5. Jumaboyevna, T. S. (2023). THE IMPORTANCE OF AN EDUCATIONAL APPROACH IN THE DEVELOPMENT OF THE EMOTIONAL SPHERE OF STUDENTS OF A SMALL SCHOOL AGE. IMRAS, 6(6), 78-83.
6. 1. Anvarovna AS. PSYCHOLOGICAL PRESSURES IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING: CAUSES, IMPACT MECHANISMS, AND PEDAGOGICAL SOLUTIONS.
7. 2. Anvarovna, A. J. S. Ingliz tilini o’rgatishda loyixa ishini tashkil qilishning afzalliklari.
8. Anvarovna, A. S. THE ROLE OF PSYCHOLOGY IN IMPROVING ENGLISH LANGUAGE LEARNING OUTCOMES.
9. Anvarovna, A. J. S. (2026). PEDAGOGIK TAKT VA PEDAGOGIK ETIKA: ZAMONAVIY O ‘QITUVCHINING KASBIY QIYOFASI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 817-823.
10. Anvarovna, A. J. S. (2026). MILLIY VA XORIJIY PEDAGOGIK TAJRIBALARNI TAQQOSLASH. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 852-855.
11. Anvarovna, A. J. S. (2026). PEDAGOGIK FAOLIYATDA KREATIV YONDASHUVNI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TAMOYILLARI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 841-845.
12. Anvarovna, A. J. S. (2026). BARKAMOL AVLOD SHAKLLANISHIDA TARBIYANING UMUMIY METODLARI: IQTISODIY VA EKOLOGIK TARBIYA UYG ‘UNLIGI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 830-835.
13. Anvarovna, A. J. S. (2026). PEDAGOGIK JARAYONDA BAHOLASH JARAYONINING ZAMONAVIY USULLARI VA ULARNING TALABALARNI RAG ‘BATLANTIRISHDAGI ROLI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 846-851.

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

14. Anvarovna, A. J. S. (2026). TA'LIMDA INKLYUZIV YONDASHUVNING NAZARIY ASOSLARI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 836-840.
15. Anvarovna, A. J. S. (2026). DARS–TA'LIMNI TASHKIL ETISHNING ASOSIY SHAKLI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1063-1069.
16. Anvarovna, A. J. S. (2026). ZAMONAVIY O 'QITUVCHINING PEDAGOGIK IMIJI: KASBIY MADANIYAT, KOMPETENSIYA VA SHAXS JOZIBADORLIGI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1048-1055.
17. Anvarovna, A. J. S. (2026). TA'LIM MUASSASASIDA METODIK ISHLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA SAMARALI MODELLARI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1056-1062.
18. Anvarovna, A. J. S. (2026). TA'LIM JARAYONIDA REFLEKSIV YONDASHUVNING O 'RNI VA PEDAGOGIK STRATEGIYALARI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1041-1047.
19. Anvarovna, A. J. S. (2026). TA'LIMDA MOTIVATSIYANI OSHIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1083-1089.
20. Anvarovna, A. J. S. (2026). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMI: PEDAGOGIK KASBNING TRANSFORMATSIYASI VA UNING IJTIMOIY VAZIFALARI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1074-1082.
21. Anvarovna, A. J. S. (2026). SHAXSNING RIVOJLANISHI, TARBIYASI VA IJTIMOIYLASHUVI: ZAMONAVIY PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK YONDASHUVLAR. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1090-1098.
22. Anvarovna, A. J. S. (2026). PEDAGOGIK MULOQOT MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1414-1421.
23. Anvarovna, A. J. S. (2026). KORREKSION PEDAGOGIKANING NAZARIY ASOSLARI VA INKLYUZIV TA'LIMNING PEDAGOGIK AHAMIYATI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1422-1426.
24. Anvarovna, A. J. S. (2026). SHAXSGA YO 'NALTIRILGAN TA'LIM SHAROITIDA INDIVIDUAL YONDASHUVNING PEDAGOGIK AHAMIYATI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1427-1431.
25. Anvarovna, A. J. S. (2026). UMUMIY PEDAGOGIK FAOLIYATDA MULOQOT MADANIYATINING O 'RNI VA AHAMIYATI. ILM FAN XABARNOMASI, 14(01), 1567-1572.
26. Mirzamurodovich, F. M. (2026). Teacher at the Department World Languages of Kokand University. Shokh Articles Library, 1(1), 348-354.
27. Mirzamurodovich, F. M. (2026, February). THE IMPACT OF ADOLESCENTS'PSYCHOLOGICAL LITERACY ON THEIR ACADEMIC ACHIEVEMENT. In Scottish International Conference on Multidisciplinary Research and Innovation–SICMRI 2025 (Vol. 3, No. 2, pp. 16-21).
28. Mirzamurodovich, F. M. (2026, February). STRESS RESILIENCE AS A KEY DETERMINANT IN PSYCHOLOGICAL LITERACY. In International Conference on Artificial Intelligence and Applications (ICAIA) (Vol. 2, No. 1, pp. 56-61).
29. Mirzamurodovich, F. M. (2025). INKLYUZIV TA'LIMGA MUHTOJ BOLALARDA PSIXOLOGIK SAVODXONLIKNING NAMOYON BO 'LISHI. Research Focus, 4(Special Issue 2), 489-494.
30. Mirzamurodovich, F. M. (2025, December). PSIXOLOGIK SAVODXONLIKNI O 'SMIRLIK DAVRIDA RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI. In Partner conferences of the International Scientific Journal Research Focus (Vol. 1, No. 1, pp. 243-249).

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

31. Mirzamurodovich, F. M. (2026). STRESS RESILIENCE AS A PERSONAL DETERMINANT OF PSYCHOLOGICAL LITERACY. International Multidisciplinary Journal for Research & Development, 13 (01), 348–354.
32. Mirzamurodovich, F. M. (2026). O ‘SMIRLARDA PSIXOLOGIK SAVODXONLIK SHAKLLANISHINING MOTIVATSION OMILLARI VA IJTIMOIY-PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI. SHOKH LIBRARY, 1(1).
33. Mirzamurodovich, F. M. (2026). O ‘SMIRLARDA PSIXOLOGIK SAVODXONLIK SHAKLLANISHINING MOTIVATSION OMILLARI VA IJTIMOIY-PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI. SHOKH LIBRARY, 1(1).